

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-3-98 (Devralma)

Karar Sayısı : 03-60/727-339

Karar Tarihi : 11.9.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK

Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Rıfki ÜNAL, Kublay ATASAYAR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER: Aydın ÇELEN, Bülent GÖKDEMİR

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Nike Inc.

Temsilcisi: Av. Muharrem KÜÇÜK

Beybi Giz Plaza Meydan Sok. No: 28 K: 14
34398 Maslak/İstanbul

D- TARAFLAR: Nike Inc.

One Bowerman Drive Beaverton Or 97005-6453 ABD

Converse Inc.

One Higt Street NorthAndover Massachusetts
01845 ABD

E- DOSYA KONUSU: Nike Inc.'in tamamına sahip olduğu iştiraki Linus Acquisition Inc.'in Converse Inc.'i devralması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.7.2003 tarih, 3516 sayı; 20.8.2003 tarih, 4037 sayı ve 2.9.2003 tarih 4262 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 4.9.2003 tarih, 2003-3-98/Öİ-03-AÇ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 5.9.2003 tarih, REK.0.07.00.00/117 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-60 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Converse Inc.'in Nike Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebine ilişkin olarak;

1- İlgili ürün pazarı olarak belirlenen spor ayakkabı, spor giysi ve spor aksesuar ve malzemeleri pazarlarında söz konusu teşebbüslerin toplam pazar paylarının %25 eşliğinin altında olmasına karşın, toplam ciroları bakımından 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olduğu,

2- Bu işlem sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen hakim durumun yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin

önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, bu nedenle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Nike Inc. (Nike)

Merkezi Oregon ABD'de olan Nike, dünyanın en büyük spor giyim ve malzemeleri satan teşebbüsüdür. Şirketin 2002 yılında dünya çapındaki cirosu yaklaşık 10,7 milyar ABD Doları olup, aynı dönemdeki Türkiye cirosu yaklaşık 30 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'de satılan Nike ürünlerinden ayakkabıların ve malzemelerin tamamı yurtdışından ithal edilirken, spor giysilerinin bir kısmı Türkiye'de üretilmektedir.

Nike Converse Inc.'i devralmak amacıyla Linus Acquisition Inc. (Linus) 'in adı altında yeni bir şirket kurmuştur. Devralma sonrasında Linus feshedilecek ve Converse Inc. Nike'in kontrolünde faaliyetlerine devam edecektir.

H.1.2. Converse Inc. (Converse)

Devralınan teşebbüs olan Converse'in merkezi Deleware ABD'dedir. 1920-1970 yılları arasında ünlü basketbol ayakkabı markası *Chucks* ile bu alanda rakipsiz olan Converse zamanla pazar gücünü kaybetmiş ve Nike pazarda önemli bir teşebbüs haline gelmiştir. Converse'in 2002 yılında dünya çapındaki cirosu yaklaşık 205 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Converse'in Türkiye'deki faaliyetleri oldukça sınırlı düzeydedir. İstanbul'da Con-Teks İç ve Dış Tic. A.Ş. ticaret unvanlı firmaya lisans hakkını devretmiş olan Converse bu lisansın karşılığı olarak 2002 yılında 188 bin ABD Doları gelir elde etmiştir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Sektöre İlişkin Bilgiler

Spor ayakkabı pazarında faaliyet gösteren en büyük teşebbüsler Nike ve Adidas'tır. Marka oluşturamamış çok sayıdaki spor ayakkabı üreticilerinin faaliyet gösterdiği bu pazarda Nike'in pazar payı %....'dir. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, pazarın yaklaşık yarısının markasız ürünlerden oluştuğu, Nike'in faaliyet göstermediği markasız ürünler segmenti hariç tutulduğunda markalı ürünler pazarındaki payının yaklaşık %.... olduğu anlaşılmıştır.

Converse'in Türkiye'deki faaliyetleri oldukça sınırlı düzeydedir. Türkiye'de tek bir firmaya lisans hakkını devretmek suretiyle faaliyetlerini sürdüren Converse'in spor ayakkabı pazarındaki payı %.... civarındadır. Spor ayakkabı pazarında faaliyet gösteren firmaların pazar payları Tablo-1'de sunulmuştur.

Tablo 1- Spor Ayakkabı Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüsler ve Pazar Payları

Firma	Markasız Ürünler de Dahil Pazar Payı (%)	Markasız Ürünler Hariç Pazar Payı (%)
Nike	.....	.....
Adidas	.....	.....
Puma	.....	.....
Kinetix	.....	.....
Reebok	.....	.....
Jump	.....	.....
Diğer	.....	.....

Nike'in faaliyet gösterdiği diğer bir pazar olan spor giyim pazarı spor ayakkabı pazarına benzer özellikler göstermektedir. Eşofman, tişört ve şort gibi giysilerden oluşan spor giyim pazarındaki ürünler sportif amaç dışında gündelik aktiviteler için de kullanılabilir. Spor giyim pazarında yaklaşık 8,5 milyon ABD Doları satış geliri elde eden Nike'in bu pazardaki payı %...'dir.

Nike, spor ayakkabı ve giyim ürünlerinin bir tamamlayıcısı olarak spor aksesuar ve malzemeleri pazarında da faaliyet göstermektedir. Çantalar, bandanalar, gözlükler, kaykaylar ve spor topu gibi birçok üründen oluşan bu pazarda Nike yaklaşık ..... milyon ABD Dolarlık cirosu ile %.... pazar payına sahiptir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca ilgili ürün pazarının tespitinde; tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal ve hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmakta, tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilebilmektedir.

Devralan konumundaki Nike sayıları ve çeşitleri oldukça fazla olan sportif amaçlı ürünlerin satışı ile iştigal etmektedir. Devralınan konumundaki teşebbüs olan Converse'in ise Türkiye'deki faaliyetleri bir teşebbüse lisans hakkını devretmekten ibarettir. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, spor ayakkabı pazarı, spor giyim pazarı ve spor aksesuar ve malzemeleri pazarı ilgili ürün pazarları olarak belirlenmiştir. Nike'in faaliyet gösterdiği markalı ürünler ile faaliyet göstermediği markasız ürünler arasında önemli fiyat farklılıkları bulunması ve çoğunlukla bu iki ürün grubunun farklı müşteri segmentlerine hitap etmesi nedeniyle, markasız ürünler ilgili ürün pazarına dahil edilmemiştir. Ancak, markasız ürünler ile markalı ürünler arasında sınırlı da olsa bir ikame olduğu gözönünde bulundurulmalıdır. Diğer yandan, Nike tarafından üretilen spor ayakkabılarının sadece sportif faaliyetler için değil, aynı zamanda gündelik faaliyetler için de alınıyor olması nedeniyle, tamamen gündelik faaliyetler için üretilen Timberland, Camper ve Diesel gibi ürün grupları da ilgili ürün pazarına dahil edilmiştir.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

Teşebbüslerin faaliyet gösterdikleri alanın, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşullarının komşu bölgelerden hissedilir

derecede farklı olması; ilgili coğrafi pazarın tespitinde büyük bir önem taşımakta ve belirleyici olmaktadır.

Nike'ın Türkiye genelinde faaliyet göstermesi ve söz konusu ürünler bakımından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış koşullarının bölgesel bir farklılık göstermemesi dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya konusu devralma işleminin gerçekleşebilmesi için Nike tarafından Linus adı altında bir şirket kurulmuştur. Linus'un Converse hisselerini devralmasının ardından Linus'un tüzel kişiliği sona erecek, Converse Nike'ın kontrolünde faaliyetlerini sürdürmeye devam edecektir.

H.3.1. Kontrol Değişikliği

1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in birleşme ve devralma sayılan halleri belirten 2. maddesinin (b) bendinde *"Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi"*, Tebliğ kapsamında kabul edilmiştir.

Bildirim konusu olan işlem neticesinde Converse'in kontrolünün tamamen Nike'a geçecek olması nedeniyle, söz konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir devralma işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının %25'i aşması veya toplam cirolarının 25 trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları gerekmektedir.

Devralınan teşebbüs olan Converse'in Türkiye'de elde ettiği gelir yaklaşık .... milyar TL, devralan konumundaki Nike'ın 2002 yılı cirosu .... trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, söz konusu devir işlemi izne tabidir.

H.3.2. Hakim Durum Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasında, bir veya birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya ya da hakim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya bu sonucu doğuracak şekilde bir teşebbüsün başka bir teşebbüsü devralması hukuka aykırı bulunmuş ve yasaklanmıştır.

İlgili pazar olarak belirlenen spor ayakkabı, spor giysi ve spor aksesuar ve malzemeleri pazarlarında çok sayıda teşebbüs faaliyet göstermektedir. Sektöre ilişkin Bilgiler bölümünde yer verildiği üzere, Nike'ın bu üç pazarın herhangi birinde hakim durumda olduğunu ileri sürmek mümkün değildir. Devralınan teşebbüs olan Converse'in ilgili pazarların hiçbirinde %0.1'den daha fazla bir paya sahip olmadığı gözönünde bulundurulduğunda, inceleme konusu devralma neticesinde hakim durum yaratılması söz konusu değildir.

H.3.3. Birleşme Anlaşmasının 5.7.(b) Maddesi

Bildirim konusu devralma işlemi, hakim durum yaratarak rekabetin önemli ölçüde azalmasına yol açabilecek mahiyette olmamasına rağmen, birleşme işleminin tam anlamıyla gerçekleştiği Yürürlük Tarihine kadar, ayakkabı satışıyla iştigal eden başka bir teşebbüsü Converse'in izni olmadan iktisap girişiminde bulunmayacağı yönünde Nike'a getirilen yükümlülüğün ele alınması gerekmektedir. Birleşme anlaşmasının 5.7.(b) maddesine aşağıda yer verilmiştir.

"Yürürlük Zamanından önce, Şirketin (Converse) önceden yazılı rızası olmaksızın, ki bu rıza makul olmayan şekilde alıkonulmayacak veya geciktirilmeyecek, Ana Şirket (Nike) (i) gelirlerinin büyük kısmını en son tamamlanmış mali yılda ayakkabı satışından sağlamış, ve (ii) toplam \$100,000,000'u aşan karşılık için herhangi bir işletmeyi iktisap etmek amacıyla herhangi bir işleme girmemeyi kabul eder. Açıklığa kavuşturmak için, Şirket, iyi niyetle böyle bir iktisabın Birleşmenin zamanında Kapanışını veya HSR onayını geciktirebileceği veya tehlikeye atabileceğini belirlerse, Şirket bu rızayı alıkoymaz veya geciktirebilir."

Yukarıda yer verildiği üzere, rakip teşebbüsleri ve değeri "\$100,000,000"u aşan bir şirketi iktisap etmesi durumunda Nike'ın Converse'den izin alması zorunluluğu getirilmektedir. Ancak, Nike'a getirilen bu yükümlülük sadece "Yürürlük Tarihine" kadardır. Dolayısıyla, "Yürürlük Tarihini" müteakiben Nike istediği firmayı iktisap edebilme hakkına sahip olacaktır. Ayrıca, bu tür bir düzenlemenin amacı anlaşma hükmünde açıkça belirtilmiştir. Buna göre, Converse kendisine bildirilen bu tür bir iktisap niyetinin,¹ özellikle Rekabet Hukuku açısından bazı sakıncaları beraberinde getirdiğini ve dolayısıyla kendi devir işleminin gerçekleşmesini tehlikeye sokabileceğini düşünmesi durumunda bu tür bir iktisabı engelleyebilecektir. Sonuç olarak, Nike'a muvakkaten getirilen bu yükümlülüğün rekabet ihlali niteliğinde bir hüküm olmadığı kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, Converse'in Nike tarafından devralınması işleminin; tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir işlem olduğuna, ancak hakim durum yaratılmasına veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilerek rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açmayacağı anlaşıldığından söz konusu işleme izin verilmesine

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

¹ Sözleşme hükmünde geçen "HSR onayı", ABD'de birleşme veya devralma işlemi gerçekleştirecek olan teşebbüslerin Hart-Scott-Rodino Antitrust Improvements Act uyarınca Federal Ticaret Komisyonu'ndan almaları gereken onayı ifade etmektedir.